

LXIII. Nemzeti Foglalkoztatási Alap

Alap fejezet száma és megnevezése:	LXIII. Nemzeti Foglalkoztatási Alap
Alap felett rendelkező megnevezése:	Nemzetgazdasági Miniszter
Alapkezelő megnevezése:	Nemzetgazdasági Minisztérium

Nemzeti Foglalkoztatási Alap 2015. évi beszámolójának indokolása

I. Összefoglaló adatok:

A Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvény (költségvetési törvény) a Nemzeti Foglalkoztatási Alap (NFA) 2015. évi költségvetésének bevételi előirányzatát 360 697,6 millió forintban, kiadási előirányzatát 427 364,6 millió forintban határozta meg. Az Alap 2015. évi – költségvetési törvény szerinti – tervezett egyenlege ennek megfelelően -66 667 millió forint volt.

Az Alap előirányzatait érintő módosítások 2015. évben a következők szerint alakultak:

Az Alap egyes kiadási előirányzatai között miniszteri döntés alapján két átcsoportosítás történt, melyek a tervezett egyenleg összegét nem befolyásolták:

- 5 390 millió forint összegben a „2014-2020-as időszak munkaerőpiaci programjainak előfinanszírozása” jogcím előirányzatáról a „TÁMOP 1.1. Munkaerőpiaci szolgáltatások és támogatások” jogcím előirányzatára. Az uniós előfinanszírozást szolgáló kiadási jogcímek előirányzata közötti átcsoportosítás a 2/2015. NFA számú miniszteri döntés alapján történt, a TÁMOP 1.1.2. kiemelt projekt keretének – a Társadalmi Megújulás Operatív Program 2011-2013. évekre szóló akciótervének megállapításáról szóló 1172/2015 (III.24.) Korm. határozat szerinti – megemelésével összefüggően (a program eredeti kerete 5 390 millió forinttal nőtt, befejezési határideje 2015. év végéig meghosszabbításra került, és ezzel együtt szükséges volt az Alap előfinanszírozást biztosító előirányzatának megemelése is),
- 6 301,2 millió forint összegben ugyancsak a „2014-2020-as időszak munkaerőpiaci programjainak előfinanszírozása” jogcím előirányzatáról a „Szakképzési és felnőttképzési támogatások” jogcím előirányzatára, a 10/2015. NFA számú miniszteri döntés alapján. A Kormány által elfogadott új szakképzési koncepció és az azzal összefüggő jogszabály módosítások jelentősen érintették a szakképzési támogatási rendszert. Az előirányzat-átcsoportosítás az év közepén létrejött szakképzési centrumok hatékony és eredményes működéséhez szükséges többletforrásnak a biztosítása érdekében történt.

Az év folyamán az Alap költségvetésének bevételi és kiadási főösszegét egyaránt érintő előirányzat-módosítás egy alkalommal történt: a 10/2015. NFA számú miniszteri döntés alapján a „Szakképzési és felnőttképzési egyéb bevétel” bevételi jogcím és a „Szakképzési és felnőttképzési támogatások” kiadási jogcím előirányzata egyaránt 9 329,8 millió forinttal megemelésre került. Ennek előzménye: a „Szakképzési és felnőttképzési támogatások” kiadási jogcím 2014. évi előirányzata terhére az Országos Foglalkoztatási Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (OFA NKft.) részére, két program megvalósítására együttesen 9 456,1 millió forint került kifizetésre. A programok nem kerültek megvalósításra, az OFA NKft. pénzügyi elszámolása alapján a két támogatás kamatokkal növelt együttes összege a „Szakképzési és felnőttképzési egyéb bevétel” bevételi jogcím előirányzata javára visszafizetésre került.

A költségvetési törvény szerint az NFA „Szakképzési és felnőttképzési egyéb bevétel” bevételi jogcímének 2015. évi előirányzata 800,0 millió forint. Ezen az előirányzaton a Magyar Államkincstár 2015. november 24-ei záró adatai alapján – az előirányzattal rendelkező rovatokon, együttesen – 10 129,8 millió forint bevétel realizálódott.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Ft.) 39/B. § (1) bekezdése, valamint az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.) 31. § (2) bekezdése alapján az eredeti bevételi előirányzaton felül realizálódó többletbevétel fedezetet nyújthat kiadási előirányzat módosítására. Ebben az esetben ez a „Szakképzési és felnőttképzési egyéb bevétel” előirányzatán keletkezett 9 329,8 millió forint összegű többletbevételt jelentett.

A kiadási előirányzat ezen összeggel történt megemelése ugyancsak a szakképzési centrumok létrehozásával összefüggően szükséges többletforrásnak a biztosítása érdekében történt.

Az együttesen 15 631 millió forint összegű, „Szakképzési és felnőttképzési támogatások” kiadási előirányzat-emelés a szakképzési centrumok fejlesztéséhez és a második ingyenes szakképesítés bevezetéséhez biztosította a pénzügyi forrást.

Az előirányzat-emelés eredményeként a Nemzeti Foglalkoztatási Alap kiadási előirányzata 436 694,4 millió forintra, bevételi előirányzata 370 027,4 millió forintra módosult, tervezett egyenlege nem változott.

2015. évben a Nemzeti Foglalkoztatási Alap folyó kiadásainak finanszírozása döntő részben (91%-ban) a folyó bevételei terhére 354 721,7 millió forint összegben, kisebb részben (9%-ban) a költségvetési tartaléka terhére 34 986,8 millió forint összegben történt. KESZ-hitel igénybevételére nem volt szükség, az Alap likviditási tartalékának az Ft.-ben előírt mértéke biztosított volt.

A 2015. évben befolyt tényleges bevételek összege 354 721,7 millió forint volt, ami 15 305,7 millió forinttal, 4,1 százalékkal maradt el a módosított előirányzat összegétől. A kiadások tényleges teljesítésének összege 389 708,5 millió forintot tett ki, ez az összeg 10,8 százalékkal, azaz 46 985,9 millió forinttal volt kevesebb a módosított előirányzatnál.

Mindezek eredményeként az NFA 2015. évi egyenlege a tervezettnél kedvezőbben alakult: a költségvetési törvényből adódó -66 667 millió forint hiánynál kevesebb, -34 986,8 millió forint hiány lett. A tervezett egyenlegtől eltérő összegű tényleges egyenleget az eredményezte, hogy a bevételi előirányzatok teljesítése kisebb mértékben, 4,1%-kal, a kiadási előirányzatok felhasználása ettől nagyobb mértékben, 10,8%-kal maradt el az előirányzat főösszegétől.

Az NFA mérleg szerinti költségvetési tartaléka 2015. év folyamán 34 986,8 millió forinttal csökkent, így a 2015. december 31-i állapot szerinti összege 93 827,8 millió forintra mérséklődött.

II. Az Alap 2015. évi vagyoni helyzetének alakulása:

II. 1. Eszköz oldal:

Az Alap mérlegében eszköz oldalon, négy mérlegsoron került kimutatásra érték, melyek a következők:

– Követelés fejében átvett készletek

A követelés fejében átvett készletek záró állománya 2,5 millió forint, ami a nyitóállományhoz képest 39,8 millió forinttal csökkent.

– Pénzeszközök

A Kincstár által vezetett forintszámla 2015. december 31-i fordulónappal kimutatott záró állománya 93 827,8 millió forint.

– **Követelések**

A költségvetési évben esedékes követelések 2015. december 31-i fordulónappal kimutatott záró állománya 17 209,0 millió forint, valamint a költségvetési évet követően esedékes követelések záró állománya 1 172,2 millió forint.

Követelések között kerül kimutatásra többek között:

- a Nemzeti Adó- és Vámhivatal adatszolgáltatása alapján a közhatalmi bevételek címen fennálló követelések,
- a jogalap nélkül felhasznált támogatások és ellátások visszafizetési kötelezettsége miatt előírt követelések,
- visszatérítendő támogatásból származó követelések,
- migráns ellátások megtérítési igényéből származó követelések.

2015. évben a követelések állománya a következőképpen alakult:

adatok: millió Ft-ban	
2015. január 1-jei nyitóállomány	21 063,0
Követelés előírás	373 903,2
Behajthatatlan követelés és méltányosságból elengedett követelés	21 863,2
Teljesítés	354 721,8
2015. december 31-i záróállomány	18 381,2

II. 2. Forrás oldal:

Az Alap mérlegében forrás oldalon, az alábbi mérlegsorokon került kimutatásra érték:

– **Egyéb eszközök induláskori értéke és változásai**

Egyéb eszközök induláskori értéke és változásaiként kell kimutatni a 2015. január 1-jén meglévő nem idegen pénzeszközök forrását.

Ez az Alap esetében az államháztartás számvitelének 2014. évi megváltozásával kapcsolatos feladatokról szóló 36/2013.(IX.13.) NGM rendelet alapján került megállapításra és értéke (180 336,9 millió forint) megegyezik az Alap 2014. december 31-i pénzeszközének összegével.

– **Felhalmozott eredmény**

A mérlegben felhalmozott eredményként az előző költségvetési évek felhalmozott eredményét kell kimutatni. 2015. évre vonatkozóan a felhalmozott eredmény értéke -30 913,8 millió forint.

– **Mérleg szerinti eredmény**

Az Alap 2015. évi mérleg szerinti eredménye -39 477,0 millió forint, mely szokásos eredményből és rendkívüli eredményből áll. A szokásos eredmény -3 848,2 millió forint, a rendkívüli eredmény -35 628,8 millió forint.

A szokásos eredményen belül a tevékenység eredménye -3 852,5 millió forint, a pénzügyi műveletek eredménye 4,3 millió forint.

– **Kötelezettségek**

2015. évben a kötelezettségek állománya a következőképpen alakult:

adatok: millió Ft-ban

2015. január 1-jei nyitóállomány	496,9
Kötelezettség előírás	389 225,2
Teljesítés	389 708,5
2015. december 31-i záróállomány	13,6

– **Tárgyétvet követő évre vonatkozó kötelezettségvállalások**

Tárgyéven túli kötelezettség a foglalkoztatási alaprészt, a képzési alaprészt, valamint a közfoglalkoztatási támogatások módosított előirányzata negyven százaléknak mértékéig vállalható. Ez 2015. évben 126 252,4 millió forint összeget jelentett. Az Alap tárgyétvet követő évi, 2016. évi előirányzatait terhelő kötelezettség tényleges összege 116 135,2 millió forint volt, melyből a tárgyévre, 2015. évre vállalt, de 2015. évben ki nem fizetett kötelezettség 13 355,8 millió forint, a tárgyétvet követő évre, 2016. évre vállalt kötelezettség 102 779,4 millió forint.

III. Az Alap bevételei:

Az NFA tényleges bevételei a munkaadók, a munkavállalók és a vállalkozók által befizetett munkaerő-piaci járulékból (*„Egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék NFA-t megillető hányada”, illetve „Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggő hozzájárulás” (költségvetési támogatásként)*), a szakképzési hozzájárulásból, a bérgarancia alaprészből nyújtott kölcsönök visszafizetéséből, az egyéb bevételekből, a TÁMOP intézkedések NFA-ból történő előfinanszírozásának EU általi megtérítéséből, valamint költségvetési támogatásból képződtek.

Az NFA bevételeinek az előirányzathoz viszonyított 15 305,7 millió forint összegű alulteljesülése 2015-ben a következőkből adódott össze:

- az „Egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék NFA-t megillető hányada” jogcím előirányzatának teljesülése 3 180,3 millió forinttal haladta meg a tervezettet,
- a szakképzési hozzájárulásból az előirányzottnál 2 174,2 millió forinttal nagyobb összeg folyt be,
- az egyéb bevételek együttesen 210,1 millió forinttal haladták meg az előirányzat összegét, ugyanakkor
- a TÁMOP intézkedések kifizetései EU általi megtérítéséből származó bevételek összege 20 533,9 millió forinttal lett kevesebb a tervezettnél,
- a bérgarancia támogatások törlesztéséből is kisebb összeg folyt be, mint az előirányzat, ez 336,4 millió forint elmaradást jelentett.

25 cím TÁMOP intézkedések bevételei

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) ún. „egycsatornás” finanszírozási rendszerben, az NFA-ból lebonyolításra kerülő programjainak megvalósítása során, a projekt előrehaladási jelentésekben igényelt támogatási összegek az NFA-ból történő előfinanszírozást, majd az elszámolást követően az EU által megtérítésre kerülnek. A TÁMOP intézkedések bevétele – meghatározóan a „TÁMOP 1.1 Munkaerő-piaci szolgáltatások és támogatások”, valamint kisösszegben a „TÁMOP 1.2 Foglalkoztatást ösztönző normatív támogatások” intézkedésekkel összefüggően (ez utóbbi jogcím esetében a 2014. évről áthúzódó elszámolásokkal összefüggően) – 22 466,1 millió forint volt 2015. évben. Ezzel az előirányzat összege 52,2 százalékon teljesült.

26 cím Egyéb bevétel

1 alcím Területi egyéb bevétel

2 alcím Központi egyéb bevétel

3 alcím Szakképzési és felnőttképzési egyéb bevétel

A területi és a központi egyéb bevételek együttes összege 2 192,3 millió forint volt, ami döntő részben a megállapodások megszegése miatt határozattal visszakövetelt ellátások és támogatások összegéből és a különféle egyéb bevételekből képződő, *nem adó jellegű folyó bevételekből* állt.

A területi és a központi egyéb bevételek együttes összege meghaladta az előirányzott összeget, 9,6 százalékkal.

A területi egyéb bevételek (1 290,8 millió forint) a kormányhivataloknál képződtek: 100 millió forintot meghaladó összegben négy kormányhivatalnál: a fővárosnál, Baranya, Békés és Borsod megyékben (együttesen 561,8 millió forint összegben), ami a területi egyéb bevételek közel felét tette ki (43,5 százalék). A többi megyei területi egységhez befolyt bevétel összege 10-80 millió forint között alakult.

A területi egyéb bevételek meghatározó része határozattal visszakövetelt ellátásokból és támogatásokból (708,4 millió forint, 54,9 százalék) és különféle egyéb bevételekből (447,2 millió forint, 34,6 százalék) állt, kisebb része kamatbevételekből (35,6 millió forint, 2,8 százalék) és támogatási kölcsönök visszatérüléséből (99,4 millió forint, 7,7 százalék).

A központi egyéb bevétel összege (901,5 millió forint) az Alap főszámláján realizálódott, döntő része különféle egyéb bevételekből képződött (877,5 millió forint, 97,3 százalék), a fennmaradó rész határozattal visszakövetelt támogatásokból (23,4 millió forint, 2,6 százalék) és kamatbevételekből (0,7 millió forint, 0,1 százalék). A különféle egyéb bevételekből a legnagyobb részt a migráns ellátások megtérítése tette ki (749,1 millió forint, 85,4 százalék), kisebb részt a támogatások elszámolásából adódó maradványok visszafizetése (121,8 millió forint, 13,9 százalék).

A szakképzési és felnőttképzési egyéb bevétel összege 10 147,6 millió Ft volt, ez a módosított előirányzat 100,2 százalékat tette ki. A szakképzési és felnőttképzési egyéb bevételnek is döntő része különféle egyéb bevételekből (meghatározóan korábbi támogatások elszámolásai során keletkezett maradványok visszafizetéséből) képződött, (10 029,7 millió forint, 98,8 százalék), kisebb része pedig határozattal visszakövetelt támogatásokból (62,1 millió forint, 0,6 százalék) és kamatbevételekből (55,8 millió forint, 0,5 százalék) álló nem adó jellegű folyó bevételekből tevődött össze.

31 cím Szakképzési hozzájárulás

A szakképzési hozzájárulásból eredő bevétel aránya az NFA tényleges bevételei között 18,4 százalékot tett ki. A 2015-ben befolyt szakképzési hozzájárulás összege 65 308,2 millió forint volt, ami 3,4 százalékkal haladta meg az előirányzat összegét.

A szakképzési hozzájárulás bevételének alakulását befolyásoló, szak- és felnőttképzést érintő jelentősebb 2015. évi jogszabály-módosítás nem történt, a szakképzési hozzájárulásból származó bevétel a 2014. évben befolyt összeghez viszonyítva 7,2 százalékos növekedést mutat.

33 cím Bérgarancia támogatás törlesztése

A bérgarancia támogatások 663,6 millió forint összegű törlesztése 33,6 százalékkal maradt el az előirányzattól. 2015. évben a három legmagasabb összegű megtérülés a fővárosi kormányhivatalnál realizálódott 168,3 millió forint, Vas megyében 118,3 millió forint és Szabolcs megyében 93,4 millió forint összegben, együtt 380 millió forint folyt be ezen a

jogcímen. Az említett három területi egységhez érkezett visszafizetések együttesen a teljes bevétel több mint felét (57,3 százalékát) tették ki. A többi megyében 40 millió forint, illetve az alatti összeg folyt be.

A bérgarancia támogatások törlesztéséből évek óta egymilliárd forint körüli bevétele keletkezik az Alapnak: 2014-ben 934,5 millió forint, 2013-ban 1 046,1 millió forint, 2012-ben: 792 millió forint, 2011-ben: 977,8 millió forint, 2010-ben: 1 137,6 millió forint.

35 cím Egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulék NFA-t megillető hányada

2015-ben az NFA tényleges bevételeinek 40,9 százaléka, 144 953,2 millió forint az "Egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék NFA-t megillető hányada" jogcímen folyt be. Az e jogcímen befolyt bevétel összege 2,2 százalékkal haladta meg a tervezett bevétel összegét.

39 cím Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggő hozzájárulás

A „Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggő hozzájárulás” jogcím 100 541,7 millió forint összegű előirányzata az év folyamán költségvetési támogatásként – a negyedéves finanszírozási tervekben meghatározott havi bontásban – az előirányzatnak megfelelő összegben realizálódott az Alap költségvetésében.

2015-ben az NFA tényleges bevételeinek 28,3 százaléka ezen a jogcímen folyt be.

IV. Az Alap kiadásainak teljesítése:

Alaprészhez kapcsolódó jogcímek:

- Foglalkoztatási és képzési támogatások – foglalkoztatási alaprész,
- Szakképzési és felnőttképzési támogatások – képzési alaprész,
- Álláskeresési ellátások – szolidaritási alaprész,
- Bérgarancia kifizetések – bérgarancia alaprész.

Alaprészhez nem kapcsolódó jogcímek:

- Nyugdíjbiztosítási Alapnak átadás,
- Működtetési célú kifizetések (kincstári tranzakciós díj és pénzügyi tranzakciós illeték, postai kifizetési utalvány díj),
- Start-munkaprogram,
- TÁMOP 1.1. Munkaerőpiaci szolgáltatások és támogatások,
- Foglalkoztathatóság és Alkalmazkodóképesség EU-s társfinanszírozása,
- 2014-2020-as időszak munkaerőpiaci programjainak előfinanszírozása,

A Nemzeti Foglalkoztatási Alap kiadásainak a módosított előirányzathoz viszonyított 46 985,9 millió forint összegű alulteljesítése 2015-ben a következőkből adódott össze:

Az uniós társfinanszírozás kivételével valamennyi kiadási jogcímnél az eredeti/módosított előirányzathoz viszonyítva kiadás-elmaradás következett be:

- a „2014-2020-as időszak munkaerőpiaci programjainak előfinanszírozása” jogcímen kifizetett összeg a módosított előirányzathoz viszonyítva 23 853,9 millió forint elmaradást jelent,
- a „Start-munkaprogram” jogcím kiadásai az előirányzottnál 16 276,7 millió forinttal kisebb összeget tettek ki,
- a „Bérgarancia kifizetések” jogcímen az előirányzat összegénél 2 359,3 millió forinttal kevesebb kiadás történt,

- a „Foglalkoztatási és képzési támogatások” jogcím előirányzatának teljesítése 1 697,6 millió forinttal maradt el a tervezettől,
- a „Szakképzési és felnőttképzési támogatások” jogcím kiadásai a módosított előirányzat összegétől 1 546,3 millió forinttal maradtak el,
- a „TÁMOP 1.1. Munkaerőpiaci szolgáltatások és támogatások” jogcím előirányzatának teljesítése 584,9 millió forintos elmaradást mutat,
- az „Álláskeresői ellátások” jogcím kiadásainak összege 342,3 millió forinttal lett kevesebb a tervezettnél,
- a „Működtetési célú kifizetések” jogcímen a tényleges terhelés összege az előirányzat összegétől 234 millió forinttal maradt el,
- a „Nyugdíjbiztosítási Alapnak átadás” jogcímen 90,9 millió forinttal kisebb összeg átadása volt szükséges.

A „Foglalkoztathatóság és Alkalmazkodóképesség EU-s társfinanszírozása” jogcímen az előirányzat teljes összege átadásra került.

1 cím Aktív támogatások

1 alcím Foglalkoztatási és képzési támogatások

2015. évben a „Foglalkoztatási és képzési támogatások” kiadási jogcím előirányzata a költségvetési törvény szerint 14 000 millió forint volt.

Az Flt. alapján, az NGM/2299-2/2015. iktatószámú miniszteri döntés értelmében a foglalkoztatási alaprész decentralizált kerete 8 000 millió forintban került meghatározásra, ami a fővárosi/megyei kormányhivatalok között felosztásra került. Az alaprész központi kerete – a miniszteri döntés szerint – 5 684 millió forint, tartaléka 316 millió forint lett. Az év folyamán a keretmaradványokból és a támogatások meghíúsulásából keletkezett, a havi pénzügyi adatszolgáltatások során a területi egységek által kimutatott és felajánlott szabad források, valamint a tartalék felhasználásával a központi keret összege 5 994,4 millió forintra nőtt, a tartalék összege 5,6 millió forintra csökkent. A decentralizált keret összege nem változott.

A „Foglalkoztatási és képzési támogatások” előirányzat összegéből ténylegesen 12 302,4 millió forint kiadás realizálódott. Ez az előirányzat összegének 87,9 százalékát tette ki.

Foglalkoztatási alaprész központi kerete

A foglalkoztatási alaprész központi keretéből 2015-ben teljesített kifizetések összege 5 233,6 millió forintot tett ki, így a felhasználás 760,8 millió forinttal maradt el a módosított keretösszegetől. Az éves teljesítési mutató 87,3 százalék volt.

A központi keret 2015. évi felhasználása az alábbi főbb jogcímeken történt:

A „Nyári diákmunka elősegítése” központi munkaerő-piaci program megvalósítására 2015. évben másfél milliárd forint összegű keret került elkülönítésre a központi kereten belül, melyből az év folyamán 1 462,3 millió forint kiadás realizálódott. A decentralizált keretből erre a programra – tekintettel a megnövekedett igényekre – további 456,7 millió forint került kifizetésre. Ezzel összességében a program megvalósítása során 1,9 milliárd forint került felhasználásra.

A programindítás célja a fiatalok inaktivitás csökkentése, a korai munkatapasztalat és munkajövedelem szerzés elősegítése volt.

A program célcsoportjába a 16-25 év közötti, nappali tagozaton tanuló diákok tartoztak. Országosan összesen 27,4 ezer fő támogatott foglalkoztatása valósult meg, ez mintegy 3 ezer fővel haladja meg az előző évi támogatott létszámot.

A Külgazdasági és Külügyminisztérium kezelésében lévő Beruházás-ösztönzési célú irányítóból egyedi kormánydöntéssel (EKD) legalább 10 millió eurónak megfelelő forintösszegű beruházáshoz kapcsolódóan a Nemzeti Foglalkoztatási Alapból, szintén egyedi kormánydöntés alapján addicionális munkahelyteremtő beruházási támogatás adható. Az elmúlt másfél évben korábban nem tapasztalt, igen élénk érdeklődés volt tapasztalható az NFA-ból nyújtható EKD addicionális munkahelyteremtő beruházási támogatás iránt. Tárgyi eszközök beszerzéséhez és építési költségek elszámolásához támogatás abban az esetben nyújtható, ha jogszabályban szereplő kedvezményezett eljárásban vagy településen valósul meg a fejlesztés és a beruházás eredményeként legalább 250 új munkahely jön létre.

Egyedi kormánydöntés alapján 2015-ben 5 nagybefektető beruházásának megvalósításához nyújtott munkahelyteremtő támogatást a Kormány: a Coloplast Hungary Kft. részére 426 millió forint, az Apollo Tyres (Hungary) Kft. részére 975 millió forint, az Autoliv Kft. részére 700 millió forint, a Rosenberger Kft. részére 250 millió forint és az Ecseri Kft. részére 375 millió forint, több évet érintő támogatási keretösszeggel. A fejlesztések eredményeként várhatóan több mint 2,5 ezer új munkahely létesül a következő években.

A nagyberuházásokhoz kapcsolódó addicionális támogatásokra 2015. évben ténylegesen 494,8 millió forint kifizetése történt meg: a Coloplast Hungary Kft. részére 90 millió forint, az Apollo Tyres (Hungary) Kft. részére 42,2 millió forint és az Autoliv Kft. részére 362,6 millió forint összegben.

Az Országos Foglalkoztatási Közhasznú Nonprofit Kft. (OFA) két programjának pénzügyi forrása került kiegészítésre: a „Munkahelymegőrző támogatás – átmeneti nehézséggel küzdő vállalkozások foglalkoztatási kapacitásának megőrzése érdekében” elnevezésű támogatási programé a 9/2015. NFA FA miniszteri döntéssel 1 000 millió forinttal, a „Foglalkoztatási válsághelyzetek kezelése, javítása” elnevezésű támogatási programé 454 millió forinttal került kiegészítésre. Ezen összegek az OFA részére átutalásra kerültek.

Az előbbi program keretében az átmeneti nehézséggel küzdő vállalkozások foglalkoztatási kapacitásának megőrzése, a legalább 25 főt érintő csoportos létszámcsökkentési szándékot bejelentő vállalkozások munkahelymegőrzése céljából kerül sor támogatás nyújtására, az utóbbi program keretében a logisztikai, közúti áru fuvarozási és személyszállítási vállalkozások versenyképességének növelését szolgáló intézkedésekről szóló 1560/2015. (VIII.7.) Korm. határozatban foglalt gépjárművezető-hiány megszüntetésével és a folyamatos utánpótlás biztosításával összefüggő képzések valósulnak meg.

A jogszabályi és egyéb változások, valamint új feladatok miatt az NFA informatikai nyilvántartó rendszereinek fejlesztéséhez – az Ft. 39. § (4) bekezdése alapján, a 11/2015. NFA FA miniszteri döntéssel – 480,37 millió forint került átadásra az informatikai rendszerek üzemeltetéséért és fejlesztéséért felelős Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala részére.

A 2015. évi foglalkoztatási alaprész keretfelosztásáról szóló – NGM/2299-2/2015. iktatószámú – miniszteri döntés alapján a GINOP-6.2.1-VEKOP/15 „Részvétel az OECD Felnőttek Képesség- és Kompetenciamérése programjában (PIAAC)” című kiemelt projekt megkezdéséhez szükséges 100 millió forint – kamatmentes, visszatérítendő támogatásként – átadásra került a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal részére.

A PIAAC (The Programme for the International Assessment of Adult Competencies) az OECD által irányított, 2008-ban indult nemzetközi program, melynek során közvetlen adatfelvétel révén, reprezentatív mintán, tízéves ciklusokban mérik és értékelik a 16-65 éves felnőttek legfontosabb szövegértési, matematikai, problémamegoldó és infokommunikációs készségeit. Célja a munkaerő képzettségének és motivációinak, valamint a munkaerőpiac fogadóképességének összehangolására irányuló szakpolitikák támogatása, továbbá a jó gyakorlatok és a munkaerőpiaci folyamatok részletes feltárására irányuló nemzeti és nemzetközi szintű elemzések megalapozása. Magyarország a mérés első ciklusának 3. körében vesz részt.

A kiemelt projekt felhívása 2015 augusztusában jelent meg, a projektet a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal, a Nemzetgazdasági Minisztérium és a Központi Statisztikai Hivatal konzorciumban valósítja meg, az NSZFH vezetésével. A benyújtott támogatási kérelemre a támogatói döntés 2015. december hónapban megszületett, a projekt likviditásának biztosításához szükséges előleg igénylése 2016. február-márciusban megtörtént, de a beszámoló elkészítéséig folyósítása még nem történt meg.

A 100 millió forint átadásáról szóló, 2015 augusztusában aláírt támogatási szerződésben foglaltak szerint a visszafizetés határideje 2016. március 31. volt, ez a határidő azonban – az előleg folyósításának elhúzódására tekintettel – a támogatási szerződés módosításával 2016. július 15-re módosult.

Az NFA 2015. évi felügyeleti ellenőrzéséhez – a 4/2015. NFA miniszteri döntéssel – 84 millió forint pénzeszköz került átadásra az NGM fejezet részére, a területi NFA egységek által kezelt alaprészek, kiadási jogcímek előirányzatainak, kereteinek felhasználásával kapcsolatos szabályszerűségi ellenőrzések és adatszolgáltatások megbízhatóságának vizsgálata céljából *(a Nemzetgazdasági Minisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 1/2015. (I.21.) NGM utasítás, 2. függelék, 3.1.2.4. pontja alapján)*. Az átadott pénzeszköz – a 2015. április 1. – 2016. március 31. közötti időszakra vonatkozóan – a feladatok ellátásához szükséges 9 fő felügyeleti/elszámoltatási ellenőr személyi juttatásának és járulékainak, továbbá a belföldi kiküldetésekhez kapcsolódó költségeknek a fedezetét biztosította. Ezen időszak alatt 17 megyei/fővárosi kormányhivatal foglalkoztatási főosztályának, illetve a járási hivatalok foglalkoztatási osztályainak 131 db ellenőrzésére került sor.

A mikro-, kis- és középvállalkozások munkahelyteremtő beruházásainak támogatását segítő központi pályázati program 2015-ben nem került meghirdetésre, az előző években megítélt támogatások áthúzódó kifizetései 763,8 millió forintot tettek ki.

A „Nők 40 év szolgálati jogviszonya megszerzésének elősegítése” elnevezésű, 2014. évben meghirdetett központi munkaerőpiaci program áthúzódó kifizetései 156,2 millió forintot tettek ki.

Az Flt. 40. § (2) bekezdése szerinti egészségügyi szolgáltatási járulék megtérítésére az Egészségbiztosítási Alap részére – a NAV negyedévenkénti adatszolgáltatása alapján – 2015. évben 234,4 millió forint került kifizetésre.

A foglalkoztatási alappréz központi keretének működési költségeire – az Flt. 39. § (4) bekezdése alapján – 3,8 millió forint kifizetés történt.

Foglalkoztatási alappréz decentralizált kerete

Az NFA 2015. évi foglalkoztatási alapprése decentralizált keretéből a fővárosi/megyei kormányhivatalokhoz leosztott keret összege 7,8 milliárd forint volt, tartalékon maradt 0,2 milliárd forint. A decentralizált keretet 3,2 milliárd forint előző évről áthúzódó kötelezettségvállalás terhelte, így a kormányhivatalok részére a tárgyévben 4,6 milliárd forint „szabad” keret állt rendelkezésre munkaerőpiaci beavatkozásaikhoz az aktív eszközök működtetésén keresztül. A 2015. évi „szabad” keret felhasználásán túlmenően lehetőségük volt további, 1,9 milliárd Ft összegű, a 2016. évet terhelő áthúzódó kötelezettség vállalására is.

A foglalkoztatási alappréz kormányhivatalonkénti decentralizált keretének aktív eszközökre történő felosztását 2015. évben is alapvetően az határozta meg, hogy az aktív támogatások finanszírozását a hazai és az uniós források összehangolt felhasználásával kellett biztosítani, prioritással a kormányhivatal rendelkezésére álló uniós források terhére.

A foglalkoztatási alappréz decentralizált keretéből működtetett egyes aktív eszközök között – hasonlóan az előző évhez – 2015. évben is meghatározó volt a munkahelymegőrzés támogatása, az álláskereső vállalkozóvá válását elősegítő támogatás és a foglalkoztatást

bővítését szolgáló bértámogatás. Továbbá munkaerőpiaci szolgáltatások nyújtásának támogatására, munkaerőpiaci programok támogatására, képzésekre, lakhatási támogatásra és mobilitási támogatásra is fordítottak pénzeszközöket a fővárosi/megyei kormányhivatalok.

A 2015. évi kiadások aktív eszközönként az alábbiak szerint alakultak:

	<i>adatok millió forintban</i>
– képzési támogatás:	512,3
– bértámogatás:	889,9
– munkahelymegőrzés támogatása	1 800,2
– önfoglalkoztatóvá válás támogatása:	1 200,4
– területi mobilitási támogatás:	10,6
– munkaerőpiaci szolgáltatások nyújtásának támogatása:	1 194,1
– munkaerőpiaci programok támogatása:	866,6
– lakhatási támogatás:	571,7
– működtetési és egyéb kiadások:	<u>23,0</u>
– Összesen:	7 068,8

2 cím Szakképzési és felnőttképzési támogatások

A „Szakképzési és felnőttképzési célú kifizetések” (képzési alaprész) 2015. évi kiadási előirányzatát a költségvetési törvény 16 000 millió forintban hagyta jóvá.

Az év folyamán az előirányzat összegét – a támogatási igények figyelembe vételével – az alábbi módosítás érintette:

a 10/2015. NFA számú miniszteri döntés alapján a „Szakképzési és felnőttképzési támogatások” kiadási jogcím előirányzata 15 631 millió forinttal megemelésre került, egyrészt a „Szakképzési és felnőttképzési egyéb bevétel” bevételi jogcím előirányzatának 9 329,8 millió forinttal történő emelésével, másrészt a „2014-2020-as időszak munkaerőpiaci programjainak előfinanszírozása” kiadási jogcím előirányzatáról történő 6 301,2 millió forint átcsoportosításával.

Az átcsoportosítás eredményeként az előirányzat összege 31 631 millió forint lett. A tényleges kifizetések 30 084,7 millió forintban realizálódtak. Ez az előirányzat 95,1 százalékos teljesítését jelentette.

2012. január 1-jén lépett hatályba az új szakképzési hozzájárulási törvény (*a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló 2011. évi CLV. törvény, a továbbiakban: Szht.*), mely jelentős mértékben átalakította a szak- és felnőttképzési támogatások rendszerét.

Az átalakítást követő negyedik évben a támogatási rendszer alapvetően nem változott. Az előirányzat felhasználása az alábbiak szerint alakult:

A szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter döntésén alapuló képzési és tanműhely-fejlesztési támogatás

A szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter döntésén alapuló, képzési, tanműhely-létesítési, és -fejlesztési támogatásokra (*Szht.12.§ a) pont, ill. 14.§*) eredetileg 3 321,4 millió Ft került elkülönítésre. E támogatási konstrukciókban a korábbi években kötött szerződések alapján 11 projekt futott, illetve 9 új vállalkozással került sor támogatási szerződés megkötésére 2015-ben.

A keret év végén a várható felhasználásra tekintettel 1 716,6 millió Ft-ra csökkentésre került. A ténylegesen kifizetett összeg – a korábbi években kötött szerződések alapján, 6 szerződést érintően – 719,7 millió forint volt. Ebből tanműhelyfejlesztésre 317,1 millió forint került biztosításra, melynek eredményeképpen prominens termelő vállalatoknál modern gyakorlati képzőhelyek jöttek létre vagy bővültek, és az ezekben gyakorlati képzést folytató tanulók

létszáma is emelkedett 135 fővel. A legalább 50 új munkahely létrehozása esetén nyújtható képzési célú támogatásra 402,6 millió forint került biztosításra. A támogatásban részesült cégeknél az egyébként több éves projektek eredményeképpen 5,6 ezer fő képzése valósult meg. A kedvezményezettek a képzésben részesített alkalmazottak továbbfoglalkoztatását a jogszabályban előírtnál magasabb mértékben (4,4 ezer fővel) teljesítették.

Az e célra meghatározott keret – jelentős összegű – maradványát az okozta, hogy a támogatásra jogosult vállalkozások nem az ütemterv szerint valósítják meg a tervezett képzéseket, illetve nyújtják be az elszámolásokat.

Szakiskolai tanulmányi ösztöndíj

A szakiskolai tanulmányi ösztöndíj program 2010. február 1-jétől indult. A szakiskolai tanulmányi ösztöndíjról szóló 328/2009. (XII.29.) kormányrendelet szerint az ösztöndíj célja a meghatározott hiány-szakképesítések körébe tartozó, első szakképesítés megszerzésére irányuló, nappali rendszerű képzésben részt vevő tanulók támogatása. A szakiskolai tanulmányi ösztöndíjra és az ezzel összefüggésben felmerült költségek támogatására elkülönített keret (*Szht. 12. § c) pont*) összege 2015-ben 4 230 millió forint volt, melyből 4 167,6 millió forint került kifizetésre. Az ösztöndíjas programban 2015. évet tekintve – az iskolák által benyújtott adatlapok alapján – a korábbi évinél több, 26,5 ezer fő vett részt, közülük 22,4 ezer fő ösztöndíjban, 4,1 ezer fő szakmai kompetenciákat fejlesztő oktatásban részesült.

Decentralizált keret

A decentralizált keretből a tanulószervezővel a hozzájárulásra kötelezettől folyó gyakorlati képzés, továbbá a szakképzést folytató intézményben, a speciális szakiskolában és készségfejlesztő speciális szakiskolában, illetve a felsőoktatási intézményben a gyakorlatigényes alapképzési szak keretében folytatott szakképesítést, illetve szakképzettséget és végzettséget nyújtó képzés tárgyi feltételeinek a fejlesztésére irányuló beruházások támogathatók. 2015. évben a decentralizált keret eredeti összege 4 137,8 millió Ft volt, melynek terhére a 2013. évben kiírásra került pályázat nyertesek részére került biztosításra pénzügyi forrás (2015. évben nem került pályázat kiírásra). A 2013. évi pályázaton 1 312 nyertes pályázat részesült támogatásban, a szerződés megkötésére 1 251 nyertes pályázat kapcsán került sor.

Év végén a várható felhasználásra tekintettel a decentralizált keret összege 2 506,9 millió forinttal csökkentésre került, melyből a – támogatási előlegek és a beérkezett elszámolások alapján a fennmaradó támogatási összegekre – kifizetett összeg 2 441,4 millió forint volt.

NGM által fenntartott szakképző iskolák fejlesztése

Az NGM által fenntartott szakképző iskolák fejlesztésére (*Szht. 12. § e) pont*) 2015. év végén került elkülönítésre 9 164,7 millió forint összegű keret, melyből a 17/2015. NFA KA NGM számú miniszteri döntés alapján a teljes összeg átutalásra került a Nemzetgazdasági Minisztérium Szakképzési rendszer átalakításával kapcsolatos kiadások fejezeti kezelésű előirányzata javára. Ebből az összegből a szakképzési centrumokban jelentkező legszükségesebb felújítási és fejlesztési igények, valamint tanműhely-fejlesztések kerülnek támogatásra.

Állami fenntartású szakképző iskolák felnőttoktatási tevékenységének támogatása

Az állami fenntartású szakképző iskolák felnőttoktatási tevékenységének támogatására (*Szht. 12. § g) pont*) ugyancsak 2015. év végén került elkülönítésre 6 270 millió forint keretösszeg, melyből a 16/2015. NFA KA NGM számú miniszteri döntés alapján a teljes összeg kifizetésre került a szakképzési centrumok részére. Ez a forrás a szakképzési centrumokban több mint 15 ezer fő beiskolázását követően elindult képzések – ideértve a második ingyenes szakképesítés megszerzésének újonnan bevezetésre került lehetőségét is – költségét fedezi.

Központi keret

A központi keret szakképzési és felnőttképzési célokra, valamint a felnőttképzésről szóló törvényben meghatározott iskolarendszeren kívüli felnőttképzési célokra használható fel (Szht. 12. § h) pont, 18. §, 19. §).

A keret összege év elején 1 379,3 millió forintban került megállapításra, mely év végén a várható felhasználásra tekintettel 5 582 millió forintra megemelésre került. A keret terhére egyedi előterjesztések alapján került sor szerződéskötésekre. A központi keretből kifizetett összeg 2015-ben ténylegesen 5 535,3 millió forintot tett ki.

Ebből a gazdasági kamarák törvényben rögzített szakképzési, illetve felnőttképzési feladatainak finanszírozására 4 822,5 millió forint került kifizetésre:

a 18/2015. NFA KA NGM számú miniszteri döntés alapján a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara 2016. évi szakképzési és felnőttképzési feladatai ellátásának támogatására 4 124,5 millió forint,

a 19/2015. NFA KA NGM számú miniszteri döntés alapján a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara 2015. és 2016. évi szakképzési és felnőttképzési feladatai ellátásának támogatására 698 millió forint.

Ez a keret szolgálta továbbá a forrását több szakképzéssel kapcsolatos, az állami szakképzési és felnőttképzési szerv által megvalósításra kerülő program támogatásának, valamint működtetési költségek is:

a 6/2015. NFA KA NGM számú miniszteri döntés alapján a szakképzési centrumok informatikai fejlesztéseire 514,8 millió forint,

a 11/2015. NFA KA NGM sz. miniszteri döntés alapján a szakmacsoportos szakmai előkészítő érettségi tantárgyi verseny 2015-2016. évi feladatai ellátásának támogatására 30,6 millió forint,

a 12/2015. NFA KA NGM sz. miniszteri döntés alapján a speciális szakiskolák tanulmányi verseny 2015-2016. évi feladatai ellátásának támogatására 15,5 millió forint,

a 21/2015. NFA KA NGM sz. miniszteri döntés alapján a szakképzést és a megújult szakképzési intézménystruktúrát népszerűsítő médiakampány támogatására 150 millió forint,
továbbá a képzési alaprészre jutó könyvvizsgálati díjra 1,8 millió forint.

Az állami szakképzési és felnőttképzési szervnek az Szht. szerinti feladataira biztosított pénzeszköz

Az e célra (Szht. 12. § i) pont) elkülönített keret összege 2015. évben 208,7 millió forint volt, ami kifizetésre is került az Szht. 19/A. § (2) b) pont szerinti ellenőrzési feladatokra, a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Tanács működtetésére és a szak- és felnőttképzési szaklapok kiadására.

Hozzájárulásra nem kötelezett, a szakképzésről szóló törvény szerint tanulószerveződés kötéseire jogosult egyéb szerv, szervezet normatív támogatása

A hozzájárulásra nem kötelezett, a szakképzésről szóló törvény szerint tanulószerveződés kötéseire jogosult egyéb szerv, szervezet részére 2013-tól biztosítható támogatás a gyakorlati képzés költségeinek ellentételezése céljából, benyújtott igénybejelentés alapján a rendelkezésre álló keret mértékéig. A bevezetést követő második évben összesen 71 szervezettel került sor támogatási szerződés megkötésére, melyek a 2014/2015. tanév tekintetében 2 976, a 2015/2016. tanév I. féléve tekintetében 2 284 tanulót érintettek. A rendelkezésre álló keret összege 2 633,5 millió Ft volt, ami év végén a várható felhasználásra tekintettel 1 951,6 millió forintra csökkentésre került. A ténylegesen kifizetett összeg 1 576,8 millió forint volt. A támogatásban részesült szervezetek között döntően egészségügyi intézmények, szociális intézmények szerepelnek, illetve tangazdasággal rendelkező szakképző intézmények, színház és felsőoktatási intézmények. (2016. évtől e támogatási forma megszűnik, illetve kiváltásra kerül a szakképzési hozzájárulási és elszámolási rendszer keretein belül.)

A szakképzési hozzájárulásra kötelezetteknél folyó gyakorlati képzéssel összefüggő visszaigénylések

A képzési alaprész 2015. évi kifizetéseiből 0,5 millió forint a szakképzési hozzájárulásra kötelezetteknél folyó gyakorlati képzéssel összefüggő, elévülési időn belül benyújtott egy darab bevallásra vonatkozó visszaigénylésre realizálódott (*Szht. 32. §*).

4 cím Passzív kiadások

1 alcím Álláskeresési ellátások

Az álláskeresési (passzív) ellátásokra történő kifizetések jogcímei 2015-ben a következők voltak:

- álláskeresési járadék,
- nyugdíj előtti segély,
- migráns munkavállalók esetében külföldön folyósított álláskeresési ellátás megtérítése,
- munkahely kereséssel kapcsolatos útiköltség-térítés,
- foglalkozás-egészségügyi vizsgálatok díja,
- az alaprész működtetésével kapcsolatos közvetlen költségek.

2015-ben az álláskeresési ellátások (szolidaritási alaprész) kiadási előirányzata 50 000 millió forint volt. A tényleges kiadások gyakorlatilag az előirányzat szintjén teljesültek, csak kissé, 0,7 százalékkal maradtak el az előirányzattól: 49 657,7 millió forintban realizálódtak.

4 alcím Nyugdíjbiztosítási Alapnak átadás

Az NFA 2015. évi költségvetésében a Nyugdíjbiztosítási Alap részére történő pénzeszköz átadásra 400 millió forint állt rendelkezésre.

A korábban megállapított korengedményes nyugdíjak folyósítása kapcsán – a korengedményes nyugdíjak fedezetére befizetett összegek és folyó kiadások különbözeteként – keletkezett hiány kiegyenlítésére a 2015. évi zárszámadási törvény előírása alapján a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság javára 309,1 millió forint átadása történt meg.

5 cím Bérgarancia kifizetések

A múlt évben felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezetek dolgozóikkal szemben fennálló, kiegyenlíthetetlen munkabér és végkielégítés tartozásának fedezetére a bérgarancia alaprészben 6 150 millió forint előirányzat állt rendelkezésre.

A bérgarancia törvény 2007. április 1-jétől hatályos módosításával a maximálisan megállapítható támogatás összege munkavállalónként a tárgyévot megelőző második év – KSH által közzétett – nemzetgazdasági havi bruttó átlagkeresetének négyszereséről ötszörösére változott. Ennek megfelelően a támogatások megítélésénél személyenként figyelembe vehető legmagasabb támogatási összeg 2015-ben 1 188,5 ezer forint volt, amely az előző évben maximálisan adható támogatási összeghez viszonyítva 2,9 százalékos emelkedést jelentett.

Az alaprészből a csődtörvény hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezetek részére nyújtott, egy évnél rövidebb idejű, visszatérítendő, működési célú támogatásra a beérkezett kérelmek alapján 3 787,6 millió forint, a bérgarancia alaprész működési kiadásaira 3,1 millió forint, összesen 3 790,7 millió forint került kifizetésre. Az előirányzattól felhasznált összeg mind a 2015. évi előirányzat összegétől, mind a 2014. évi kiadás összegétől elmaradt: az előirányzattól 38,4 százalékkal, a múlt évi felhasználástól 9,3 százalékkal.

A bérgarancia támogatásokra fordított összeg területi megoszlása a következők szerint alakult: több mint egyharmad része (34,8 százaléka) a fővárosi kormányhivatalnál került kifizetésre (1,3 milliárd forint), a megyei kormányhivatalok közül Pest és Hajdú-Bihar

A 2015. évi előirányzat terhére 253 723,3 millió forint került ténylegesen kifizetésre, ami az előirányzat 94 százalékos teljesítését jelentette. Az előirányzataból valamennyi közfoglalkoztatói igény kielégítésre került, így minden álláskereső személy számára, aki dolgozni akart és nem segélyből megélni, biztosított volt a közfoglalkoztatás lehetősége.

A 2015. évi kiadások jogcímenként összefoglalva az alábbiak szerint alakultak:

	<i>adatok millió forintban</i>
Start-munkaprogram decentralizált keret összesen	90 363,2
Hosszabb időtartamú (önkormányzati) közfoglalkoztatás	82 425,7
Szociális földprogram	474,3
Civil parlafű program támogatása	94,1
Önkormányzati fejlesztési támogatással összefüggő közfoglalkoztatás támogatása (2015. évről áthúzódó)	7,7
2014-2015. évi téli képzéshez kapcsolódó közfoglalkoztatási támogatás (2015. évről áthúzódó)	7 361,4
Start-munkaprogram központi keret összesen	163 360,1
Országos közfoglalkoztatási programok	53 503,5
Járási (kistérségi) mintaprogramok	107 456,3
Egyéb mintaprogramok	651,9
Országos közfoglalkoztatási mintaprogramok	733,0
Egyéb	1 015,4

Startmunka-programok decentralizált kerete

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás

A források decentralizálása során figyelembe vételre került, hogy a regionális munkaerőpiaci különbségek kezelésének egyik eszköze a hátrányos helyzetű térségekben közfoglalkoztatási programok indítása, amelyek keretében az önkormányzatok nagy létszámban biztosítanak munkalehetőséget a hátrányos helyzetű álláskeresők számára.

A *kedvezményezett járások besorolásáról* szóló 290/2014. (XI.26.) Korm. rendelet módosításával 2015. január 1-jétől számos hátrányos helyzetű terület kikerült a kedvezményezett minősítésből. Emiatt – a tervezési elvek átformálása nyomán – a járási (kistérségi) mintaprogramok jelentős része 2015. évben átkerült a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programok közé. Ahhoz, hogy a nem hátrányos helyzetű járásokban, vagy településeken élő álláskeresők közfoglalkoztatását is támogatni lehessen, szükséges volt a decentralizált keretből erre is forrást biztosítani.

A hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás alapvetően különböző önkormányzati intézmények tevékenységének segítését célozza. E támogatási forma keretében valósították meg egyrészt a hagyományos önkormányzati közfoglalkoztatás során a korábbi években is vállalt feladatokat. A program megvalósításában 2015. évben prioritást élveztek a következő közfoglalkoztatók: helyi, és nemzetiségi önkormányzat; helyi, és nemzetiségi önkormányzat jogi személyiséggel rendelkező társulása; az állami és önkormányzati tulajdon kezelésével és fenntartásával megbízott, vagy erre a célra az állam, önkormányzat által létrehozott gazdálkodó szervezet; egyházi jogi személy; közhasznú jogállású szervezet; valamint civil szervezet.

A hosszabb időtartamú közfoglalkoztatásra év elején decentralizált – és az év folyamán több alkalommal kiegészített – keret összesen 186,4 ezer fő közfoglalkoztatását biztosította.

Szociális földprogram

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma 2015 januárjában meghívásos pályázatot indított a szociális földprogramok megvalósításának támogatásában 2014. évben nyertes közfoglalkoztatók (jellemzően önkormányzatok és kisebbségi önkormányzatok) részére közfoglalkoztatással egybekötött szociális földprogram megvalósításának támogatására. A 31 nyertes pályázó összesen 509 fő foglalkoztatásához nyert támogatási keretet. A szociális földprogram mezőgazdasági tevékenységre irányul, melynek célja, hogy a megtermelt zöldség és gyümölcs, valamint a kisállattenyésztés biztosítsa az önkormányzati intézmények ellátását, illetve a többlettermékek esetleges feldolgozását, értékesítését. A program keretében alkalmazott közfoglalkoztatottak a szabad kapacitás erejéig a településen mutatkozó más helyi közösségi célú önkormányzati feladatot is végezhetnek. Közfoglalkoztatási támogatásként a bérköltség és a foglalkoztatáshoz szükséges közvetlen költségek kerültek támogatásra, a beruházás költségeit az Emberi Erőforrások Minisztériuma finanszírozta. A programban 11 megye volt érintett.

Civil parlagfű program

A Földművelésügyi Minisztérium (FM) „Parlagfű elleni közérdekű védekezés végrehajtásának támogatása” előirányzat terhére nyílt pályázati felhívást tett közzé a pályázat céljának elérésében hatékonyan közreműködő civil szervezetek felé. A 170 nyertes civil szervezet körében felmérésre került a közfoglalkoztatási létszámgény, melynek alapján 277 fő közfoglalkoztatásba való bevonására volt lehetőség a parlagfű irtásra leginkább megfelelő – 2015. június 1 – 2015. szeptember 30. közötti – időszakban. Az FM előirányzata a parlagfű irtására használható gépek beszerzését, míg közfoglalkoztatottak alkalmazása esetén a közfoglalkoztatás költségeit az NFA Start-munkaprogram előirányzata finanszírozta.

Startmunka-programok központi kerete

Országos közfoglalkoztatási programok támogatása

Az országos startmunka programok támogatása 2015. évben is igen széles körben, többféle tevékenység megvalósítása mentén valósult meg. Az országos programokban az előző évekhez hasonló támogatottak köre vett részt, így többek között a vízügyi igazgatóságok, állami erdőgazdaságok és magán erdőgazdálkodók, nemzeti parki igazgatóságok, rendészeti szervek, katasztrófavédelmi szervek, Magyar Honvédség, közútkezelő, stb.

Az országos közfoglalkoztatási programok keretében valósult meg továbbá:

- a Nemzeti Művelődési Intézet társadalmi, gazdasági és kulturális felzárkózási programja, melynek célja a művelődési házak, önkormányzatok, kulturális civil szervezetek hálózatának összefogása, szakmai munkájuk segítése,
- a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságának programja, melynek célja a büntetés-végrehajtási intézetek kulturált és esztétikus környezetének kialakítása,
- a karitatív szervezetek programjainak célja a szociális feladatokat ellátó intézmények tevékenységének segítése, a hátrányos helyzetű csoportok társadalomba való visszailleszkedésének segítése.

Az országos közfoglalkoztatási programokban közel 47 ezer fő közfoglalkoztatott létszám bevonására volt lehetőség a miniszteri döntések alapján.

Járási startmunka mintaprogramok

2015. évben járási mintaprogramot/ráépülő programot helyi önkormányzat, indokolt esetben az önkormányzat által létrehozott 100 százalékos önkormányzati tulajdonban lévő nonprofit gazdálkodó szervezet, vagy a helyi önkormányzat jogi személyiséggel rendelkező társulása is indíthatott. A programokat azokon a településeken lehetett támogatni, amelyek a 2015. január

1-jétől hatályos, *a kedvezményezett járások besorolásáról* szóló 290/2014. (XI.26.) Korm. rendelet 3. sz. mellékletében meghatározott 108 kedvezményezett járáshoz, vagy a 4. sz. mellékletben meghatározott, átmenetileg kedvezményezett települések, vagy a 6. sz. mellékletben szereplő természeti vagy civilizációs katasztrófával sújtott kedvezményezett térségek közé tartoztak. Továbbá, amelyek a belügyminiszter egyedi döntése alapján kiválasztott, a korábbi Pécsi kistérséghez tartoztak, vagy *a közfoglalkoztatás, társadalmi felzárkózás és a szociális földprogram tekintetében a Gyöngyösi kistérség egyes településeinek kiemelt településsé nyilvánításáról* szóló 1225/2011. (IV.29.) Korm. határozat 1. pontjában, illetve, amelyek *a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott, illetve az országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések jegyzékéről* szóló 240/2006. (XI.30.) Korm. rendelet mellékletében szerepeltek.

A járási startmunka mintaprogramok 2015. március elején indultak el jellemzően 12 hónapos időtartamban, több mint 93 ezer fő közfoglalkoztatásával, az alábbi programelemek támogatásával:

A mezőgazdasági projektek esetében a helybeni lehetőségek, adottságok kihasználásával megtermelt zöldség és gyümölcs, takarmánynövények, valamint a kisállattartás és -tenyésztés biztosítja az önkormányzati intézmények ellátását. Várhatóan középtávon a projekt önfenntartóvá válik, valamint helyben teremt munkalehetőséget, illetve elérhetővé teszi a települési önellátás lehetőségét.

A belvíz-elvezetési programok célja a településeket és a mezőgazdasági területeket fenyegető belvizek kialakulásának megelőzése, a belvíz elvezető árok rendszeres karbantartása, kialakítása.

A mintaprogramok között szerepel a mezőgazdasági földutak rendbetétele is. Ennek célja, hogy elősegítse a mezőgazdasági telepek, majorok bekötését a közúti hálózatba, a termények biztonságos szállítását.

A bio- és megújuló energiafelhasználás célja a fűtőanyag helyben történő biztosítása, pl. energianövény termesztés, telepítési program, tüzelőanyag előállítása, gyűjtése.

A közúthálózat javításához kapcsolódó projekt célja az önkormányzati kezelésű úthálózat karbantartása, javítása, környezetének rendbetétele, ezáltal a baleseti veszélyek csökkentése.

A környezet tisztántartásával kapcsolatos másik tevékenység az illegális hulladéklerakó helyek felszámolása. Ennek célja a közterületeken található illegálisan lerakott, elhagyott hulladék felszámolása (felszedése és kezelése, ártalmatlanítása), megszüntetése, a hulladékelhagyó magatartás jelenségének megváltoztatása, az ismétlődő lerakások megakadályozása, újak kialakulásának megelőzése.

2013. évben a kistérségi startmunka mintaprogramok meglévő hét programeleme *(az akkori téli és egyéb értéktéremtő közfoglalkoztatás elemét is beleértve)* a helyi sajátosságokra épülő egyedi programokkal bővült. A helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás *(magában foglalja a korábbi téli és egyéb értéktéremtő közfoglalkoztatási programelemet is)* célja, a közösségi szükséglet kielégítése, a település fejlődésének elősegítése olyan egyedi programokkal, amelyek a korábbi munka- és termelési kultúrán, vagy a település eddig kiaknázatlan földrajzi és természeti adottságain alapulnak. A helyi sajátosságokra épülő programok általában valamilyen ipari termeléshez kapcsolódó tevékenységet (drótfonás, seprűkészítés, varrodai tevékenység, bútorgyártás, stb.) valósítanak meg.

A szociális szövetkezetek kialakításához nyújtott kiegészítő támogatás célja a közfoglalkoztatás alapjain szerveződő szociális szövetkezetek jövőbeni működésének elősegítése azon településeken, ahol az önfenntartás és működőképesség hosszú távon biztosítható. A kiegészítő támogatás a 2015. évi járási startmunka mintaprogramok további beruházási és dologi költségeinek támogatását tette lehetővé.

Egyéb mintaprogramok

Az egyéb mintaprogramok a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programok mintaprogrammá nyilvánított típusai. Az egyéb startmunka mintaprogramok keretében került támogatásra az „Önkormányzati útőr” mintaprogram, az MTVA 2014. évi digitalizációs programjának meghosszabbítása, az Ős-Dráva mintaprogram, a „Vályogvető” (vályogház építő) program és az „Infokommunikációs modellprogram”.

Az „Önkormányzati útőr” mintaprogram I. üteme Nógrád és Szabolcs-Sz.-B. megye 30 önkormányzatánál valósult meg, 386 fő támogatott létszám részvételével. A program célja az önkormányzatok kezelésében lévő utakon, közterületeken a közterületi rend megtartása és az úthálózat használhatóságának biztosítása. Belterületeken jellemző a sűrű jármű- és gyalogosforgalom, ezért ebben a programban is a forgalombiztonságot javító tevékenységek részesültek előnyben.

A II. ütem Baranya, Borsod-A.-Z., Jász-N.-Sz. és Zala megyék 8 településén valósult meg, az előbbihez hasonló céllal. A programban részvevő települések 5-5 fős csoportok foglalkoztatását tervezték, a csoportok egy-egy eszköz-egységcsomag megvásárlására kaptak lehetőséget, ami a feladatok ellátásához szükséges kézi szerszámokat, speciális eszközöket, forgalomtechnikai elemeket tartalmaz, továbbá csoportonként egy utánfutóval ellátott kerékpár vásárlására is lehetőség volt. A támogatott létszám összesen 90 fő volt.

A Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (MTVA) mintaprogramja az audiovizuális tartalmak digitalizálására és feldolgozására irányult három budapesti helyszínen. A nemzeti audiovizuális vagyon jelentős része olyan hordozókon van, melyek fizikai romlása folyamatos és egyre gyorsuló tendenciát mutat. A közfoglalkoztatási program segítségével ezek az anyagok végérvényesen megmenekülnek és digitális másolatukkal jelenleg az archívum sokszínűségét gyarapítják. A programban 200 fő foglalkoztatására volt lehetőség.

A Baranya Megyei Önkormányzat az „Ős-Dráva” közfoglalkoztatási mintaprogramban a 2012. évben megkezdett, illetve a 2013. és 2014. évben elvégzett feladatok folytatásaként a gyógynövény termesztési és feldolgozási tevékenység továbbfolytatását tűzte ki célul 16,5 hektár területen, 10 település együttműködésével. A program 106 fő részére biztosított munkalehetőséget.

A Fejér megyei Enying Város Önkormányzata és Sárospatak Nagyközség Önkormányzata közfoglalkoztatás keretében olcsó és természet-közelű építőanyag felhasználásával szociális családi házak építését célozta meg a települések roma, illetve nehéz körülmények között – ún. szegregátumokban – élő lakossága számára. A mintaprogram keretében – a 2014 májusában indított program befejezéseként – a kiválasztott településeken préselt vályog falszerkezetű önálló komfortos szoba-konyhás házak épültek, 20 fő közfoglalkoztatott részvételével.

A Segítő Kezek az Aktív Évekért Közhasznú Nonprofit Kft. – Szombathelyen, Kisvárdán és Budapest V. kerületében megvalósított – Infokommunikációs modellprogramjának célja, hogy a társadalomban elterjedt infokommunikációs eszközök (internet, okos-telefon) használata beépüljön az idős emberek életébe, kapcsolati hálójuk fenntarthatóvá, kiterjeszthetővé váljon, helyreálljon a generációk közötti kommunikáció. A programban 15 fő közfoglalkoztatására volt lehetőség.

Országos mintaprogramok

2015. évben az országos közfoglalkoztatási mintaprogramok keretében került támogatásra:

- az országos hajléktalan mintaprogram, melynek célja egyrészt a hajléktalan személyek számára hasznos, értékteremtő tevékenység nyújtása volt, másrészt az, hogy az így létrehozott értékek a közösségek számára is élvezhetővé és felhasználhatóvá váljanak. A programban több mint 600 fő támogatott foglalkoztatására volt lehetőség,

- az ideiglenes biztonsági határzár építésével összefüggő országos mintaprogram, ami közel 320 fő átlaglétszám közfoglalkoztatásával valósult meg. A rendkívüli bevándorlási nyomás kezelése érdekében szükséges egyes intézkedésekről szóló 1401/2015. (VI.17.) Korm. határozat értelmében a Kormány elrendelte a magyar-szerb határszakaszon a zöldhatár átjárhatóságának megszüntetése érdekében kb. 175 km hosszúságban 4 méter magasságú, határőrizeti célú ideiglenes kerítés létesítésének előkészítését és megvalósítását. Az ideiglenes biztonsági határzár létesítését a Honvédelmi Minisztérium koordinálta, a feladat végrehajtásába közfoglalkoztatottak bevonása is szükségessé vált.

Egyéb

Országos Közfoglalkoztatási Kiállítás

Az Országos Közfoglalkoztatási Kiállítás megrendezésének célja azon közfoglalkoztatók megismertetése, akik példaértékű tevékenységükkel széles körben bemutatásra érdemesek, akik közfoglalkoztatási programjaikkal hozzájárultak az értékteremtő közfoglalkoztatás megvalósításához. A 2015. október elején megrendezett kiállításon 55 faházban 110 kiállító mutathatta be a közfoglalkoztatási programok eredményeit, termékeit, a közfoglalkoztatást érintő területekről (parlagfű, gyógynövény, állattenyésztés, növénytermesztés, vízügyi ágazat, erdészet, energianövény termesztés) szakértők, illetve az önkormányzati programok tapasztalatairól polgármesterek tarthattak előadásokat. A kiállítás megrendezésének költsége 17,4 millió forint volt.

Informatikai fejlesztés

A közfoglalkoztatáshoz nyújtható támogatásokra vonatkozó jogszabályi és egyéb változások, valamint közfoglalkoztatással kapcsolatos feladatok bővülése miatt 2016. évben is jelentős informatikai fejlesztések váltak szükségessé, melyek végrehajtásának finanszírozásához – az Ftt. 39. § (6) bekezdése alapján – 600 millió forint került átadásra az informatikai rendszerek üzemeltetéséért és fejlesztéséért felelős Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala részére.

Foglalkoztathatósági szakvélemények díja

A 2015. évi programokhoz kapcsolódó foglalkoztathatósági szakvélemények díjára – *a térítési díj ellenében igénybe vehető egyes egészségügyi szolgáltatások térítési díjáról* szóló 284/1997. (XII.23.) Korm. rendelet figyelembe vételével – 2015. évben 397,4 millió forint került kifizetésre.

14 cím EU-s elő- és társfinanszírozás

A TÁMOP 1.1. Munkaerőpiaci szolgáltatások és támogatások intézkedés és a 2014-2020-as időszak NFA-t érintő munkaerőpiaci programjainak megvalósítása előfinanszírozással megy végbe, melyeknek pénzügyi forrása az NFA költségvetésében önálló soron jelenik meg.

Az előfinanszírozási rendszerbe 2015. évben a TÁMOP 1. A foglalkoztathatóság fejlesztése, a munkaerőpiacra való belépés segítése és ösztönzése prioritás *1.1. Munkaerő-piaci szolgáltatások és támogatások* intézkedése, valamint a GINOP 5./VEKOP 8. Foglalkoztathatóságot szolgáló prioritás 5.1./8.1. A munkanélküliek és inaktívak foglalkoztatáshoz való hozzáférése és 5.2./8.2. A fiatalok fenntartható munkaerőpiaci integrációja intézkedései tartoztak.

1 alcím TÁMOP 1.1. Munkaerőpiaci szolgáltatások és támogatások

A költségvetési törvény szerint az NFA 2015. évi költségvetésében a TÁMOP 1.1. Munkaerőpiaci szolgáltatások és támogatások jogcímen 7 500 millió forint összegű előirányzat állt rendelkezésre, ami a TÁMOP 1.1.2-11/1. „A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása (Decentralizált programok a konvergencia régiókban)” kiemelt projekt eredeti határidőre történő, 2015. évi befejezését szolgálta.

A TÁMOP 1.1.2-07/1 című kiemelt projekt 2011. áprilisi zárását követően, 2011. május 1-jével a Nemzetgazdasági Minisztérium a lezárult projekt folytatásaként indította el a TÁMOP 1.1.2-11/1 és TÁMOP 1.1.4 projekteket a konvergencia régiókban, illetve a közép-magyarországi régióban. A projekteket a megyei/fővárosi kormányhivatalok munkaügyi szervezeti egységei az NGM irányításával hajtották végre.

A *Társadalmi Megújulás Operatív Program 2011-2013. évekre szóló akciótervének megállapításáról* szóló 1172/2015 (III.24.) Korm. határozat 1. sz. mellékletében foglaltak értelmében a TÁMOP 1.1.2-11/1 kiemelt projekt kerete 5 390 millió forinttal (*106 000 millió forintról 111 390 millió forintra*) megemelésre került. A keretemeléssel együtt a tervezett indikátorértékeket is megnövelték, valamint a projekt megvalósítására rendelkezésre álló időtartam is meghosszabbításra került 2015. október 31-éig.

Ezzel összefüggően szükséges volt az Alap TÁMOP programok előfinanszírozását szolgáló kiadási előirányzatának megemelése is ugyanezen összeggel, melyhez az Alap 2014-2020-as munkaerőpiaci programok előfinanszírozását szolgáló előirányzata biztosította a szabad forrást. Az átcsoportosítás végrehajtása után a TÁMOP 1.1. Munkaerőpiaci szolgáltatások és támogatások jogcím előirányzata 12 890 millió forint lett, melynek terhére az év folyamán 12 305,1 millió forint kifizetés történt. Ez lehetővé tette, hogy az új uniós programok felhívásainak késedelme ellenére 2015. évben is sor került mintegy 13,6 ezer fő álláskereső munkaerőpiaci programba vonására és aktív munkaerőpiaci eszközökkel történő munkahelyhez segítésére. Az év során 4,5 ezer fővel nőtt a támogatott képzésbe vontak száma és 13,1 ezer fővel növekedett a támogatott foglalkoztatásban résztvevők száma.

A 2015. évi kiadások aktív eszközönként az alábbiak szerint alakultak:

	<i>adatok millió forintban</i>
– képzési támogatás:	3 654,5
– bértámogatás:	951,0
– bérköltség-támogatás:	4 812,8
– önfoglalkoztatóvá válás támogatása:	479,9
– területi mobilitási támogatás:	12,1
– munkaerőpiaci szolgáltatások nyújtásának támogatása:	423,2
– lakhatási támogatás:	93,2
– működtetési kiadások:	69,3
– programrésztvevőkkel összefüggő egyéb kiadások:	<u>1 809,1</u>
– Összesen:	12 305,1

A projekt 2015. október végén zárult, a tárgyévi eredményeken túl a projekt egészének eredményei az alábbiakban foglalhatók össze:

A TÁMOP 1.1.2 kiemelt projekt az Új Széchenyi Terv célkitűzéseivel összhangban tette lehetővé a Konvergencia Régió hátrányos helyzetű célcsoportjainak támogatását, kiemelten ösztönözve a mikro-, kis- és középvállalkozásoknál történő újbóli elhelyezkedésüket.

A projekttel szemben – a TÁMOP stratégiájához illeszkedően – alapvető elvárás volt, hogy az országos foglalkoztatáspolitikai célokhoz és stratégiához, a térségi munkaerő-piaci helyzethez és lehetőségekhez egyaránt illeszkedjen. E kettős elvárást a projekt végrehajtási rendszere biztosította: országos koordináció és szakmai irányítás mellett 18 megyei részprojekt megvalósítására került sor. Ily módon volt érvényesíthető az az elv, hogy minden, a projekt célcsoportjába tartozó személynek az ország bármely térségében lehetősége legyen hozzájutni ugyanolyan minőségű és színvonalú szolgáltatásokhoz és támogatásokhoz, miközben a személyre szabottság és térség-specifikus szempontok is érvényesülnek.

A megyék között a források a projekt szempontjából legfontosabb munkaerőpiaci mutatók alapján kerültek felosztásra, biztosítva ezzel azt, hogy azokba a térségekbe jusson a legtöbb

forrás, ahol a legnagyobb a szükség az ilyen típusú programok iránt (beleértve a leghátrányosabb helyzetű kistérségeket is).

A támogatások eredményeként a programba bevont 153,9 ezer főből 75,1 ezer fő munkaerőpiaci képzése valósult meg. Foglalkoztatási támogatás nyújtására 97,3 ezer esetben került sor. Az egyéni programját közel 135 ezer fő zárta sikeresen és a program befejezését követő 180. napon foglalkoztatottak száma (nem végleges adatok szerint) 51,1 ezer fő volt (ennek a mutatónak az értéke 2016. április 30-át követően lesz teljes). A programba 23,2 ezer fő roma származású ember bevonására került sor.

A projekt 6 célcsoportját az alacsony iskolai végzettségűek, a pályakezdő és 25 év alatti fiatalok, az 50 éven felüliek, a gyesről, gyedről, ápolási díjról a munkaerőpiacra visszatérők, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők és a tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek emberek képezték, akiknek a munkaerőpiaci be-, illetve visszailleszkedése került elősegítésre.

A több mint 22 ezer *alacsony iskolai végzettséggel rendelkező* bevont személy részére a cél a szakképzés feltételét jelentő alapfokú végzettség megszerzésének biztosítása, majd a szakképzésbe való bekapcsolódásukkal elhelyezkedésük elősegítése volt (22,1 ezer fő).

A projekt a *fiatalok* foglalkoztathatóságának, illetve munkaerőpiaci beilleszkedésének elősegítését kiemelt célként kezelte. Ezt tükrözte, hogy a projektbe bevontak mintegy harmada (45,1 ezer fő) a fiatalok köréből került ki. A fiatalok – elsősorban 25 év alatti pályakezdők – esetében a hiányzó képességek pótlásával, foglalkoztatásuk támogatásával segítettük elő az elhelyezkedést. A munkanélküliség megelőzése, a tanulás és a munka világa közötti átmenet lerövidítése, megkönnyítése a fiatalok esetén kiemelten fontos. Ezért a projektek keretében a munkatársak, illetve a szolgáltatásokban közreműködők igyekeztek azokat a fiatalokat is elérni, akik bár nem regisztrált álláskereső, de nem tanulnak és nem is dolgoznak. Fontos volt továbbá a megelőzés szempontjából a még iskolarendszerben tanuló fiatalok megszólítása is. Ezen fiataloknak elsősorban szolgáltatások révén nyújtottunk segítséget a pályaválasztásban, a további tanulás (akár iskolarendszer keretei között) irányának meghatározásában, az álláskeresőkhöz szükséges kompetenciák megszerzésében. A programban lehetőség volt a még iskolarendszerben tanuló fiatalok részére is szolgáltatás nyújtására, foglalkoztatással kapcsolatos információk és pályaválasztási tanácsadás biztosításán keresztül.

Az *50 éven felüli célcsoport* (21 ezer fő) esetében elsősorban a foglalkoztatásuk támogatásával segítettük elő az újbóli elhelyezkedést.

A *gyesről, gyedről, ápolási díjról visszatérni kívánók* (5,3 ezer fő) számára a szükséges ismeretpótlással új ismeretek, kompetenciák megszerzésének biztosításával, valamint a bérhez adott támogatással kívántuk megteremteni a munkaerőpiacra történő sikeres visszailleszkedés lehetőségét.

A *foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők* (17,1 ezer fő) számára a nyílt munkaerőpiacon való elhelyezkedést kívántuk elősegíteni a szakképzésbe való bekapcsolódás és a foglalkoztatáshoz nyújtott támogatások révén.

A fenti célcsoportok mellett a megyei foglalkoztatási főosztályok 6. célcsoportként a *tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek* határozhatták meg. Az ebbe a célcsoportba bevonandók körét a megyei munkaügyi központok a helyi munkaerőpiaci jellemzők figyelembe vételével határozták meg. A tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek körébe többek között az elavult szakképesítéssel rendelkezők, a hátrányos helyzetű kistérségben élők, a családon belül többszörös munkanélküliséggel sújtottak, a gyermeküket egyedül nevelő szülők, a 3 hónapnál régebben nyilvántartásban szereplő álláskereső és a csoportos létszámleépítés következtében munkájukat elvesztők tartoztak (43,3 ezer fő). A tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek esetében szintén a képzéshez és a munkába lépéshez adott támogatással segítettük elő a munkaerőpiacra visszajutást.

A projekt keretében 110 798,2 millió forint került felhasználásra, amely 99,5 százalékos forrásfelhasználást jelent. A felhasznált keretösszegeből 11 022,3 millió forint a projekt működtetési költségeire, 99 775,9 millió forint a célcsoport támogatására került kifizetésre.

A képzésben résztvevők összesen 307 féle képzés közül választhattak. A klasszikus OKJ-s képzések mellett a projektben lehetőség volt az ügyfél igényeit figyelembe vevő egyéni képzésekben való részvételre is. Az egyéni képzések hozzájárultak ahhoz, hogy az ügyelek a számukra legmegfelelőbb szakmát tudták elsajátítani, amely által elhelyezkedésük is sikeresebben tudott megvalósulni. A képzési paletta sokszínűsége segített abban, hogy mindenki megtalálja a számára legmegfelelőbb képzést és a képzés elvégzését követően elhelyezkedhessen a nyílt munkaerő-piacon.

A projekt keretében összesen 75,1 ezer fő vett részt képzésben, akik közül 67,3 ezer fő projektrésztvevő sikeresen be is fejezte képzését.

A programba bevont valamennyi ügyfél (153,9 ezer fő) részesült egy vagy több humánszolgáltatásban, ezen felül közel 3 ezer fő volt olyan nem regisztrált 25 év alatti fiatal, akikkel szolgáltatásban való részvételről szóló megállapodás született, és további több mint 15 ezer ugyancsak 25 év alatti fiatal vett részt csoportos foglalkozáson.

3 alcím Foglalkoztathatóság és Alkalmazkodóképesség EU-s társfinanszírozása

A Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) az Európai Foglalkoztatási Stratégia céljai elérésének kulcsfontosságú eszköze volt. A TÁMOP az Új Magyarország Fejlesztési Terv részeként, annak 3. prioritásaként valósult meg, melynek átfogó célja a foglalkoztatás bővítése és a tartós növekedés.

Az NFA-ból EU-s társfinanszírozásra előirányzott összeg a TÁMOP 1. és 2. prioritásokhoz tartozó intézkedésekre biztosított társfinanszírozási forrást. 2015-ben a TÁMOP keretében megvalósuló, *a foglalkoztathatóság fejlesztésére és az alkalmazkodóképesség javítására szolgáló programokra tekintettel* előirányzott társfinanszírozási összeg 11 064,6 millió forint volt.

Az előirányzat teljes összege – a költségvetési törvényben meghatározottaknak megfelelően – negyedévente, egyenlő részletekben lehívásra került.

4 alcím 2014-2020-as időszak munkaerőpiaci programjainak előfinanszírozása

A 2014-2020-as időszak munkaerőpiaci programjai a Partnerségi Megállapodás és az Operatív Programok alapján területileg elkülönülten (konvergencia régiók, illetve Középmagyarországi régió) kerülnek finanszírozásra. A kormányhivatalok állami foglalkoztatási szerv feladatait ellátó szervezetei egységei (Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat) uniós programjainak előfinanszírozása is két operatív program: a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP), illetve a Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (VEKOP) keretében került megtervezésre. Az operatív programok elfogadására 2014. évben nem került sor, a tervezési felhívások közül csak az Ifjúsági Garancia Intézkedés jelent meg 2014 utolsó negyedévében, így 2014. évben a program előkészítése kezdődhetett meg.

A költségvetési törvény szerint az NFA 2015. évi költségvetésében a „2014-2020-as időszak munkaerőpiaci programjainak előfinanszírozása” jogcímen 49 200 millió forint összegű előirányzat állt rendelkezésre, ami a korábbiakban ismertetett előirányzat-átcsoportosítások eredményeként – 11 691,2 millió forinttal – 37 508,8 millió forintra csökkent *(a TÁMOP 1.1. Munkaerőpiaci szolgáltatások és támogatások jogcím előirányzata javára 5 390 millió forint, a Szakképzési és felnőttképzési támogatások jogcím előirányzata javára 6 301,2 millió forint).*

Az előirányzat összegéből 2015. év folyamán összesen 13 654,9 millió forint kifizetés történt.

2015. évben a két operatív program keretében az alábbi négy munkaerőpiaci program előfinanszírozására terveztünk forrásokat felhasználni:

GINOP 5.2.1. Ifjúsági Garancia Program (konvergencia régiók)

A GINOP keretében a konvergencia régiókra vonatkozó Ifjúsági Garancia kiemelt projekt tervezési felhívása 2014. év végén megjelent. A GINOP 5.2.1 kiemelt projekt keretében a rendelkezésre álló 36 milliárd forint felhasználásával legalább 36 ezer fiatalnak nyújtunk segítséget az elhelyezkedéshez vagy tanuláshoz 2017 végéig.

A projekt keretében a tervek szerint a bevontak 61 százaléka, 22 ezer fő szerez munkatapasztalatot, helyezkedik el a bértámogatásoknak köszönhetően, több mint 13 ezer fiatal kap esélyt a szakképesítés megszerzésére, vagy vesz részt munkakör betöltésére képesítést adó képzésben, és az egyéni program zárását követő 180. napon a bevont fiatalok 30 százaléka (10,8 ezer fő) lesz foglalkoztatott.

A GINOP 5.2.1-14 Ifjúsági Garancia kiemelt projekt megvalósítását az NGM szakmai irányításával a megyei kormányhivatalok 2015 első negyedévében megkezdték. A projektterv benyújtására 2015. február 27-én került sor.

A program előfinanszírozására 2015-ben 11 411,1 millió forintot fordítottunk. Az év folyamán a konvergencia megyékben 64,3 ezer fő 25 év alatti fiatalot szolgáltattak meg. Közülük 34,1 ezer fő kapott képzési vagy foglalkoztatási ajánlatot. Az ajánlatot kapók közül 23,8 ezer fő képzését vagy foglalkoztatását a program keretében támogattuk. Az év során 8,9 ezer fő kapcsolódott be munkaerőpiaci képzésbe, és 14,1 ezer fő kapott bértámogatást, vagy bérköltség-támogatást.

VEKOP 8.2.1. Ifjúsági Garancia (Közép-Magyarország)

A GINOP 5.2.1 program tükörprogramja. A projekt megvalósítás időszaka: 2015. szeptember - 2017. december.

A kiemelt projekt keretében a rendelkezésre álló 4,2 milliárd forint felhasználásával legalább 4 ezer fiatalnak nyújtunk segítséget az elhelyezkedéshez vagy tanuláshoz 2017. év végéig.

A projekt NFA előfinanszírozással szeptember 1-el kezdődött meg, miközben az Ifjúsági Garancia-program jellege az országosan egységes időpontban történő projektindítást indokolta volna. A késedelem a VEKOP operatív program későbbi elfogadásával függött össze.

A projektterv benyújtására határidőben, 2015. november 9-én került sor. 2015-ben mintegy 100 fiatal kapott ajánlatot és 53 fiatal programba vonása történt meg.

Az Ifjúsági Garancia Program 2015. évi kiadásai aktív eszközönként az alábbiak szerint alakultak:

	GINOP 5.2.1. (konvergencia megyék)	VEKOP 8.2.1. (Közép-Magyarország)	Összesen
			<i>adatok millió forintban</i>
– képzési támogatás:	3 996,7	7,7	4 004,4
– bértámogatás:	434,7		434,7
– bérköltség-támogatás:	4 711,1		4 711,1
– önfoglalkoztatóvá válás támogatása:	195,1	0,2	195,3
– területi mobilitási támogatás:	12,5		12,5
– munkaerőpiaci szolgáltatások nyújtásának támogatása:	2,4		2,4
– lakhatási támogatás:	82,5		82,5
– működtetési kiadások:	16,4		16,4
– programrésztvevőkkel összefüggő egyéb kiadások:	<u>1 959,7</u>	<u>333,1</u>	<u>2 292,8</u>
– Összesen:	11 411,1	341,0	11 752,1

GINOP 5.1.1. Út a munkaerőpiacra (komplex munkaerőpiaci program, konvergencia régiók)

Az NGM – mint konzorciumvezető és szakmai irányító – vezetése mellett az állami foglalkoztatási szervek (kormányhivatalok, járási hivatalok) bázisán megvalósuló kiemelt projekt célja a 25 év feletti álláskereső és inaktív, különösen az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztathatóságának javítása, nyílt munkaerőpiaci elhelyezkedésének támogatása, a munkaerőpiaci eszközök hatékonyságának javítása, valamint a közfoglalkoztatásból a versenyszférába való átlépés elősegítése azon közfoglalkoztatottak esetében, akik képessé tehetők és készek munkát vállalni a versenyszférában. A projekt 102 milliárd forint uniós forrásból a tervek szerint 2018. év végéig legalább 96 ezer álláskereső, inaktív foglalkoztathatóságának javításához, szakképesítésének megszerzéséhez, elhelyezkedéséhez járul hozzá képzési és foglalkoztatást elősegítő támogatás nyújtásán, illetve a munkaerőpiaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosításán keresztül. A kiemelt projekt tervezési felhívása jelentős késéssel, csak 2015 szeptemberében jelent meg. Ezt követően lehetett az előfinanszírozást megkezdeni.

A megyei kormányhivatalok a megyei részprojekt-tervek megvalósítását (célcsoport programba vonását, az elhelyezkedést ösztönző bértámogatások és képzési támogatások nyújtását) 2015. október 1-vel kezdték meg. Év végéig 10,5 ezer fő került bevonásra a programba. Az év során a program megvalósítására 1 902,8 millió forint került kifizetésre.

Az Út a munkaerőpiacra program 2015. évi kiadásai aktív eszközönként az alábbiak szerint alakultak:

GINOP 5.1.1. (konvergencia megyék) adatok millió forintban	
– képzési támogatás:	315,1
– bértámogatás:	7,2
– bérköltség-támogatás:	77,1
– önfoglalkoztatóvá válás támogatása:	25,6
– területi mobilitási támogatás:	0,0
– munkaerőpiaci szolgáltatások nyújtásának támogatása:	0,0
– lakhatási támogatás:	2,5
– működtetési kiadások:	1,4
– programrésztvevőkkel összefüggő egyéb kiadások:	1 473,9
– Összesen:	1 902,8

VEKOP 8.1.1. Út a munkaerőpiacra (komplex munkaerőpiaci program, Közép-Magyarország)

A GINOP 5.1.1. program tükörprogramja, amely Közép-Magyarországon (Budapesten és Pest megyében) segíti az álláskereső elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezkedését. A projekt kerete 10,2 milliárd forint. A projekt megvalósítás időszaka: 2015. december - 2018. december.

Az év végén a projekt végrehajtását elősegítő menedzsment és megvalósító munkatársak kiválasztásának előkészítésére volt lehetőség. A projektterv benyújtására határidőben, 2015. december 10-én került sor. A projekt előfinanszírozásának keretében a keretlevelek aláírásra kerültek, de tényleges kifizetés 2015. évben nem történt.

V. A Nemzeti Foglalkoztatási Alapból nyújtott támogatások közgazdasági jellemzői

A Nemzeti Foglalkoztatási Alapból 2015-ben kifizetett támogatások közgazdasági szempontú megoszlása a következők szerint alakult:

1. A 389,7 milliárd forint kiadás 78 százaléka egyéb működési célú kiadás, 13 százaléka ellátottak pénzbeli juttatása, 8 százaléka egyéb felhalmozási célú kiadás, és 1 százaléka dologi kiadás volt. Ez a struktúra abból adódik, hogy az NFA-ból nyújtott támogatások döntő részben az álláskeresőkből munkába állítását célozzák.
2. Az egyéb működési célú kiadások összege 304,7 milliárd forint volt.

Ebből az *államháztartáson kívülre*, működési célra véglegesen adott pénzeszköz 66,5 milliárd forintot, arányát tekintve, 22 százalékot tett ki.

Ezen belül 19,8 milliárd forintot a versenyszférában működő vállalkozások kapták, amely az államháztartáson kívülre, működési célra adott pénzeszközök 30 százaléka volt. E kifizetések egyrészt a foglalkoztatási támogatások kapcsán (bér- és járulékutámogatás, munkahelymegőrzés, mobilitási támogatás, stb.), másrészt a startmunka-programok megvalósítása során merültek fel.

Az állami/önkormányzati többségi tulajdonú nem pénzügyi vállalkozások részére 9,6 milliárd forint került kifizetésre, ez az államháztartáson kívülre, működési célra adott pénzeszközök 14 százalékát tette ki. Ez meghatározóan az országos közfoglalkoztatási programok finanszírozását jelentette.

A non-profit szervezetek 25,3 milliárd forint támogatáshoz jutottak, amely az államháztartáson kívülre, működési célra véglegesen adott pénzeszközök 38 százalékát tette ki. Ennek is döntő része a startmunka-programok keretében jelentkezett, továbbá munkaerő-piaci programok megvalósítása és szakképzés-fejlesztés céljából merült fel.

Az államháztartáson kívülre, működési célra adott pénzeszközök 15 százaléka, 9,8 milliárd forint irányult a háztartások felé, amely a munkaerő-piaci képzések lebonyolítása során a tanfolyami díjak átvállalásából és a keresetpótló juttatásból, továbbá az önfoglalkoztatás elősegítésére a havonta folyósított támogatás formájában nyújtott támogatásból adódott.

Az egyházak részére 2 milliárd forint került kifizetésre, amely az államháztartáson kívülre, működési célra adott pénzeszközök 3 százalékát jelentette.

Az államháztartási körön belül kifizetett működési célú kiadás összege 234,3 milliárd forint, amely a működési célú kiadások 77 százalékát tette ki.

Ennek 24 százaléka, 57,3 milliárd forint a központi költségvetési szervekhez került, döntő részben a startmunka-programok, kisebb részben a szakképzésfejlesztéshez, illetve az uniós programok lebonyolításához kapcsolódóan.

A helyi és nemzetiségi önkormányzatok, társulások és költségvetési szerveik részére kifizetett 165,7 milliárd forint – amely az államháztartáson belül működési célra adott pénzeszközök közel háromnegyedét, 71 százalékát jelentette – ugyancsak meghatározó része a startmunka-programok megvalósítását fedezte.

A döntően az EU-s társfinanszírozáshoz kapcsolódó pénzeszköz átadással összefüggően jelentkezett a fejezeti kezelésű előirányzatok részére átadott működési célú pénzeszköz 10,7 milliárd forint összege, melynek aránya 5 százalék volt.

A korábban megállapított korengedményes nyugdíjak fizetése kapcsán az Országos Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnál keletkezett hiány kiegyenlítésére a zárszámadási törvény előírása alapján, illetve a foglalkoztatási alaprész központi keretéből a szociális szervezetek tagjai után fizetendő egészségügyi szolgáltatási járulék megtérítése kapcsán összességében 0,6 milliárd forint került átadásra a TB alapok felé.

Az államháztartáson kívülre irányuló működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök rovaton kifizetett összeg 3,8 milliárd forint volt, ami meghatározóan vállalkozások, kis részben non-profit szervezetek részére nyújtott működési célú kölcsönként folyósított bérgarancia támogatások nyújtását jelentette.

Az államháztartáson belülre irányuló működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök rovaton 0,1 milliárd forint került kifizetésre, a foglalkoztatási alaprész központi keretéből biztosított, uniós program előfinanszírozásához kapcsolódóan.

3. Az ellátottak pénzbeli juttatásai rovaton 49,3 milliárd forint került kifizetésre.
4. Az NFA-ból 2015. évben összességében 30,7 milliárd forint felhalmozási kiadás történt.

Ebből 25,4 milliárd forint az államháztartáson belüli kiadás volt, döntően önkormányzatok, társulások és költségvetési szervek részesültek ilyen formában támogatásban a startmunka programok, illetve a szakképzés-fejlesztés területén.

Az államháztartáson kívülre nyújtott felhalmozási célú pénzeszközáadás 5,2 milliárd forint volt, amely meghatározóan a vállalkozások felé szakképzés-fejlesztéssel, illetve munkahelyteremtéssel kapcsolatosan, kisebb részben a háztartások felé az önfoglalkoztatás támogatásával kapcsolatosan merült fel.

A felhalmozási visszatérítendő támogatások, kölcsönök kiadása összeg 0,1 milliárd forint volt, ami meghatározóan a foglalkoztatási alaprészből önfoglalkoztatóvá válásra, háztartások részére nyújtott felhalmozási célú kölcsönt jelentette.

5. A *dologi kiadások* összege 5 milliárd forintot tett ki, amelynek több mint fele részét a Kincstár által terhelt működési kiadások tették ki, másik részét az álláskeresői ellátások, a startmunka-programok, továbbá a hazai, illetve uniós forrásból finanszírozott aktív támogatások működtetési kiadásai.

VI. A teljesített költségvetési bevételek és költségvetési kiadások számszaki bemutatása:

adatok millió forintban

Megnevezés	2015. évi Költségvetési kiadások	2015. évi Költségvetési bevételek
Aktív támogatások		
Foglalkoztatási és képzési támogatások	12 302,4	
Szakképzési és felnőttképzési támogatások	30 084,7	
Passzív kiadások		
Álláskeresői ellátások	49 657,7	
Nyugdíjbiztosítási Alapnak átadás	309,1	
Bérgarancia kifizetések	3 790,7	
Működtetési célú kifizetések	2 816,0	
Start-munka program	253 723,3	
EU-s elő- és társfinanszírozás		
TÁMOP 1.1. Munkaerőpiaci szolgáltatások és támogatások	12 305,1	
Foglalkoztathatóság és Alkalmazkodóképesség EU-s társfinanszírozása	11 064,6	
2014-2020-as időszak munkaerőpiaci programjainak előfinanszírozása	13 654,9	
TÁMOP intézkedések bevételei		22 466,1
Egyéb bevétel		
Területi egyéb bevétel		1 290,8
Központi egyéb bevétel		901,5
Szakképzési és felnőttképzési egyéb bevétel		10 147,6
Szakképzési hozzájárulás		65 308,2
Bérgarancia támogatás törlesztése		663,6
Egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulék NFA-t megillető hányada		144 953,2
Költségvetési támogatás		8 449,0
Munkahelyvédelmi akcióttervvel összefüggő hozzájárulás		100 541,7
Összesen:	389 708,5	354 721,7

Budapest, 2016. május 19.

Julius Horváth

a szerv gazdasági vezetője

Szűcs Sándor

készítette

